

Revisionshonorarer 2011

Økonomisk Ugebrev

Indhold

Side 3: [Forord](#)

Eftersyn af revisionshonorarer 2011

Side 5: [PwC vinder markedsandele på pris-dumping](#)

Side 6: [Dansk Supermarked presser honoraret i bund](#)

Side 7: [Big 3-revisorer har 9 ud af 10 selskabet i Top 100](#)

Side 8: [Revisors uafhængighed udfordres af rådgivning](#)

Side 9: [Har virksomheden den rigtige revisor?](#)

Side 10: [Tabeloversigt over revisionshonorar i de 200 største danske virksomheder](#)

Top 20 revisorer 2010

Side 16: [Top 4 revisorer i udmattelseskrig på priser](#)

Side 18: [Revisorer klar til kapløb om opløb](#)

Side 20: [Tvangsrotation af revisorer kan koste kunder](#)

Tilsyn og kvalitet af revisionsarbejde

Side 22: [Revisorfejl på uafhængighed og erklæring](#)

Side 23: [Kritisk lup på revisor i kølvandet på krisen](#)

Forord

Betaler din virksomhed meget eller lidt i honorar for lovpligtig revision?

Det spørgsmål forsøger vi at give svar på i denne kortlægning af revisionshonorarer i de 200 største danske erhvervsvirksomheder. Revisionshonorarerne er opgjort efter revisionshonorar pr. 1.000 omsætningskroner i de virksomheder, som køber revisionsydelsen.

For at skabe relevante benchmarks har vi grupperet virksomhederne efter størrelse og overordnede brancher. På grundlag heraf har vi beregnet gennemsnitlige revisionshonorarer, og det giver enhver virksomhed mulighed for at sammenligne deres eget lovpligtige revisionshonorar med en relevant opdateret benchmark.

Samtidig har vi opgjort gennemsnitlige revisionshonorarer, som de største revisionsfirmaer i gennemsnit beregner sig. Som opgørelsen viser er der ganske store

forskelle, med undtagelse af gruppen af meget store erhvervsvirksomheder, hvor priskonkurrencen må antages at være meget hård. I denne gruppe afholdes typisk udbudsrunder med invitation af en mindre håndfuld revisionsfirmaer til at byde ind. Og her indgår typisk andre ydelser end den lovpligtige revision.

God Læselyst

Med venlig hilsen

Morten W. Langer
Chefredaktør,
Økonomisk Ugebrev

Juli 2011

ØKONOMISK UGEBREV UDGIVES AF:

Økonomisk Ugebrev A/S
Slagtehusgade 4-6
1715 København V
CVR-nr: 31760623
Redaktionens tlf. 70 23 40 10
Hjemmeside: www.ugebrev.dk
E-mail: kontakt@ugebrev.dk

ABONNEMENT: John Bo Northrup, jbn@ugebrev.dk
ANNONCERING: John Sørensen, js@ugebrev.dk
ABONNEMENT: Helår 5.995 kr. Halvår 3.600 kr. eks. moms
Læs mere om abonnementsvilkår på www.ugebrev.dk

ANSVARSHAVENDE CHEFREDAKTØR OG DIREKTØR:

Morten W. Langer
REDAKTION: Ejilif Thomasen, Stephan Wedel Alsman, Carsten Vitoft, Morten Sørensen, Sten Thorup Kristensen
REDIGERING OG LAYOUT: John Bo Northrup og Hanne Sindbæk
GRAFIK OG RESEARCH: Bettina Vester, Julie Flensborg-Madsen, Nicolai Vennekilde, Kia Marie Jerichau

DESIGN: Jakob Bekker
ISSN 1903-8666
BOGHOLDERI: Jørgen Olsen, jol@mm.dk

KOPIERING ELLER VIDERESENDELSE IKKE TILLADT

Eftersyn af revisionshonorarer 2011

PwC vinder markedsandele på pris-dumping

Selvom adm. direktør Mikael Sørensen fra PwC afviser, at revisionsfirmaet har taget markedsandele ved at dumpe priserne, viser Økonomisk Ugebrevs analyse af revisionshonorarerne i 200 store selskaber en anden historie. Som det fremgår side 20, vinder PwC markedsandele. Og det kan meget vel skyldes, at PwC systematisk har lavere revisionshonorarer for selskabsgrupperne over 1 mia. kr. i omsætning end gennemsnittet for de øvrige større revisionsfirmaer.

Især for de mellemstore selskaber med en omsætning mellem henholdsvis 1-5 mia. kr. i omsætning og 5-20 mia. kr. i omsætning ser PwC ud til at være markant billigere end de nærmeste to store konkurrenter, nemlig KPMG og Deloitte. I omsætningsgruppen op til fem mia. kr. tager PwC et gennemsnitligt honorar på 0,06 kr. per omsætningskrone, og det er godt halvdelen af, hvad både KPMG og Deloitte tager. I den lidt større omsætningsgruppe tager PwC et gennemsnitligt honorar på 0,053 kr. pr. omsætningskrone. Og det er ca. 20 pct. lavere end Deloitte's 0,066 kr. og næsten 40 pct. billigere end KPMG.

For den største virksomhedsgruppe med en omsætning over 20 mia. kr. ligger de tre store, PwC, KPMG og Deloitte meget tæt på hinanden omkring 0,04 kr. i honorar per omsætningskrone. Det afspejler sandsynligvis, at de fleste udbudsrunder foregår i denne gruppe, og der skal både stilles skarpe priser og suppleres op med en række ekstra krav omkring indholdet i revisionen, kompetencer og ledende revisor. Med andre ord kan der være dannet en praksis, hvor de enkelte firmaer nogenlunde kender niveauet, og hvor udbuddet afgøres på andre parametre.

Ernst & Young, der i dag ligger i en størrelsesmæssig liga under top 3, men over de efterfølgende mellemstore revisionsfirmaer, ser ud til at klare sig på konkurrencedygtige priser på de mellemstore selskaber. I omsætningsgruppen af mellemstore selskaber med en omsætning på 1-5 mia. kr. er Ernst & Young betydeligt

billigere end de store konkurrenter – og endda også lidt billigere end PwC. Billedet er det samme for gruppen af selskaber med en omsætning på 5-20 mia. kr.

Som det også fremgår af dette tema, stammer en stigende andel af revisionsfirmaernes indtægter fra såkaldt anden rådgivning, typisk fra de samme selskaber, som der leveres lovpligtig revision for. I takt med at det samlede revisionshonorar reduceres på grund af udbudsrunder, hvor honorarerne presses, lægger revisionsfirmaerne stadig mere vægt på anden rådgivning. Dermed sker det ofte, at revisionsfirmaets ydelser i form af anden rådgivning i et eller andet omfang kobles sammen med udbuddet af den rene revision.

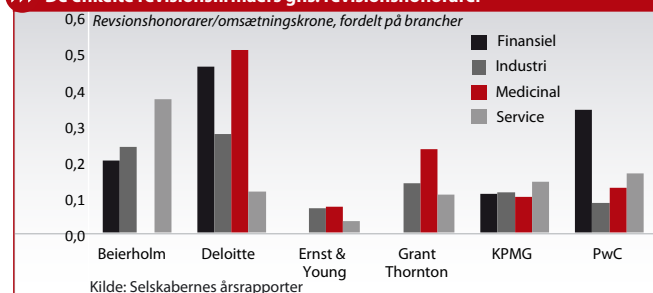
Fokus på effekt af priskonkurrencen

Spørgsmålet er også, hvordan revisionsfirmaerne klarer den fortsatte priskonkurrence, og hvordan det påvirker deres uafhængighed. Økonomisk Ugebrev bringer til efteråret en analyse af revisionsfirmaernes udvikling i 2010/2011, baseret på en analyse af årsregnskaberne og gennemsigtighedsrapporter. Samtidig kan der ventes initiativer fra EU-kommissionen i kølvandet på Grønbo-gen om revisionsfirmaer, hvor der blev peget på en række problemstillinger og forslag.

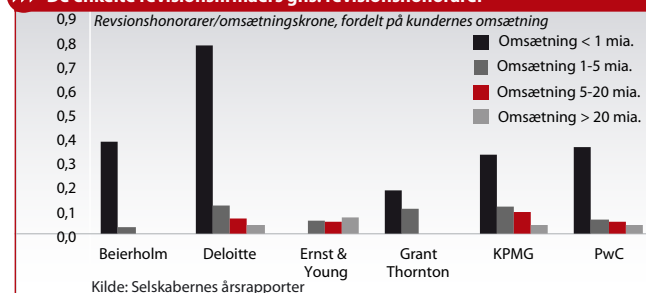
I grønbogen påpeger EU-kommissionen, at netop Big-4 gruppens gode ry og rygte som "de bedste" og topprofessionelle har givet en selvforstærkende markedsdominans, som er yderligere understøttet af finansielle virksomheders krav til erhvervs-kunder om at vælge revisor fra netop denne gruppe. Kommissionen fremlægger en række forslag til at håndtere disse problemstillinger.

For det første foreslås muligheden for igen at pålægge børsnoterede selskaber at have to revisionsfirmaer, hvoraf det ene skal være udenfor Big 4-gruppen. For det andet foreslås mulighed for tvungen rotation, ikke kun mellem partnere i samme firma (som i dag), men mellem revisionsfirmaer, og åbenhed om udvælgelseskriterier. For det tredje overvejes det, at banker ikke længere må kræve "Big Four Clauses" af deres erhvervs-kunder, så der åbnes for de mellemstore revisionsfirmaer.

De enkelte revisionsfirmaers gns. revisionshonorarer

De enkelte revisionsfirmaers gns. revisionshonorarer

Dansk Supermarked presser honoraret i bund

Dansk Supermarked med en omsætning på 58 mia. kr. betaler et årligt revisionshonorar på 4,8 mio. kr. svarende til 0,008 kr. i honorar per omsætningskrone. Det svarer til ca. en fjerdedel af revisionshonoraret i TDC og SAS, som begge betaler ca. ni mio. kr. i årligt revisionshonorar. Faktisk er gennemsnittet for store virksomheder med en omsætning over 20 mia. kr. på 0,042 kr. ca. fem gange højere end det, Dansk Supermarked betaler. Det anskueliggør meget godt, at der antageligt er et betydeligt besparelsespotential, hvis virksomheder udbyder deres revisionsopgaver, og samtidig indretter revisionsopgaven lige så effektivt som de billigste.

Blandt de største selskaber med en omsætning over 20 mia. kr. betales de højeste revisionshonorarer af FLSmidth, G4S, Carlsberg og DSV, der ligger mellem 0,045 kr. og 0,1 kr. i revisionshonorar per omsætningskrone.

For virksomhederne med de højeste revisionshonorarer kan der umiddelbart være besparelser at hente på op til 10-20 mio. kr. for hver virksomhed. Som det fremgår af tabellen er revisor hos flere af de mest lukrative virksomhedskunder KPMG. I omsætningsgruppen mellem 1 og 5 mia. kr. betaler selskaberne i gennemsnit 0,091 kr. i revisionshonorar per omsætningskrone. Selskaberne, der betaler højeste revisionshonorar, lægger 3-4 gange mere end gennemsnittet. Det drejer sig om Cimber Sterling, Parken, Brdr. Hartmann og Sjælsø Gruppen. Blandt de mindste selskaber med en omsætning på under 1 mia. kr. dominerer Deloitte. I gennemsnit betaler selskaberne en halv pct. i honorar af omsætningen. De dyreste honorarer ligger oppe på én til to pct. af omsætningen. Eksempelvis Bioporto, Greentech og Netop Solutions betaler mellem én og to pct. af omsætningen i honorar.

5 højeste revisionshonorarer i forhold til omsætning på over 20 mia. kr.

Firma	Pct. af omsætning på honorar	Lovpligtig revision (mio.)	Revisor
Alfa Laval A/S (SEK)	0,130	26,0	Ernst & Young
FLSmidth & Co	0,099	20,0	Deloitte
G4S	0,082	51,5	KPMG
Carlsberg	0,068	28,0	KPMG
DSV	0,045	19,0	KPMG
Gns. for gruppen med over kr. 20 mia. i omsætning	0,042	18,9	

Kilde: Økonomisk Ugebrev Research, selskabernes årsrapporter

5 højeste revisionshonorarer i forhold til omsætning på 5-20 mia. kr.

Firma	Pct. af omsætning på honorar	Lovpligtig revision (mio.)	Revisor
GN Store Nord	0,155	8,0	KPMG
Danisco	0,124	17,0	Deloitte
Auriga Industries	0,121	6,8	Deloitte
Cheminova A/S	0,116	6,5	Deloitte
NKT Holding	0,104	15,1	KPMG
Gns. for gruppen med omsætning kr. 5-20 mia.	0,061	5,6	

Kilde: Økonomisk Ugebrev Research, selskabernes årsrapporter

5 højeste revisionshonorarer i forhold til omsætning på 1-5 mia. kr.

Firma	Pct. af omsætning på honorar	Lovpligtig revision (mio.)	Revisor
Cimber Sterling	0,438	1,3	KPMG
PARKEN	0,416	1,3	KPMG
Brdr. Hartmann	0,391	2,3	Deloitte
Sjælsø Gruppen	0,377	2,8	Deloitte
SimCorp	0,282	3,9	KPMG
Gns. for gruppen med omsætning kr. 1-5 mia.	0,091	1,5	

Kilde: Økonomisk Ugebrev Research, selskabernes årsrapporter

5 højeste revisionshonorarer i forhold til omsætning på under 1 mia. kr.

Firma	Pct. af omsætning på honorar	Lovpligtig revision (mio.)	Revisor
Max Bank	2,62	1,1	Deloitte
BioPorto	2,14	0,3	Deloitte
Greentech	1,96	1,5	PwC
Netop Solutions	1,30	0,8	Deloitte
ChemoMetec	0,91	0,2	Deloitte
Gns. for gruppen med under kr. 1 mia. i omsætning	0,50	0,8	

Kilde: Økonomisk Ugebrev Research, selskabernes årsrapporter

De fem højeste revisionshonorarer inden for medicinalbranchen

Firma	Lovpligtig revision (mio.)	Revisor	Pct. af omsætning på honorar
Novo Nordisk	25,0	PwC	0,041
Coloplast	8,0	PwC	0,084
William Demant Holding	7,2	Deloitte	0,104
Lundbeck	7,0	Deloitte	0,047
Leo Pharma	4,7	Deloitte	0,065

Kilde: Økonomisk Ugebrev Research, selskabernes årsrapporter

De fem højeste revisionshonorarer inden for service

Firma	Lovpligtig revision (mio.)	Revisor	Pct. af omsætning på honorar
G4S	51,5	KPMG	0,082
SAS	9,2	Deloitte	0,027
TDC A/S	9,0	PwC	0,034
Dansk Supermarked A/S	4,8	KPMG	0,008
SimCorp	3,9	KPMG	0,282

Kilde: Økonomisk Ugebrev Research, selskabernes årsrapporter

De fem højeste revisionshonorarer inden for industri

Firma	Lovpligtig revision (mio.)	Revisor	Pct. af omsætning på honorar
A.P. Møller Mærsk	40,0	KPMG	0,013
Carlsberg	28,0	KPMG	0,068
Alfa Laval A/S (SEK)	26,0	Ernst & Young	0,130
Vestas	22,3	PwC	0,043
FLSmidth & Co	20,0	Deloitte	0,099

Kilde: Økonomisk Ugebrev Research, selskabernes årsrapporter

De fem højeste revisionshonorarer inden for den finansielle sektor

Firma	Lovpligtig revision (mio.)	Revisor	Pct. af omsætning på honorar
Nordea Bank	29,8	KPMG	0,032
Danske Bank	17,0	KPMG	0,037
Topdanmark	5,0	Deloitte	0,042
Alm. Brand	3,9	Deloitte	0,053
Jyske Bank	3,9	Deloitte	0,083

Kilde: Økonomisk Ugebrev Research, selskabernes årsrapporter